

OnlyFans і податки: Верховний Суд сформував важливий підхід до доказування доходів

Самого факту отримання ДПС інформації про доходи українця від іноземної платформи недостатньо для автоматичного донарахування податків. Верховний Суд у 2026 році сформував важливі орієнтири для податкових спорів щодо доходів від OnlyFans та інших цифрових платформ.

У 2025–2026 роках в українських судах почала формуватися окрема категорія податкових спорів щодо доходів, отриманих фізичними особами від британської компанії **Fenix International Ltd**, яка управляє платформою OnlyFans.

Підставою для перевірок стала податкова інформація, отримана Україною від компетентного органу Сполученого Королівства щодо доходів українських резидентів.

Однак судова практика 2026 року показала важливий нюанс: наявність такої інформації ще не означає, що визначена ДПС сума податкових зобов'язань автоматично є правильною.

Що змінив Верховний Суд

Однією з ключових стала постанова Верховного Суду від 17 червня 2026 року у справі № 240/22077/25.

Суд визнав, що інформація, отримана ДПС у межах міжнародного обміну податковою інформацією, є законним джерелом інформації та може використовуватися для податкового контролю.

Водночас Верховний Суд фактично розмежував дві речі: отримати інформацію про можливий іноземний дохід і належним чином довести суму податкового зобов'язання.

Сама міжнародна податкова інформація не звільняє контролюючий орган від необхідності довести обставини, з якими закон пов'язує виникнення податкового обов'язку.

У цій справі рішення попередніх інстанцій були скасовані, а справу направили на новий розгляд.

Що саме має бути доведено

Із позиції Верховного Суду можна виділити щонайменше три ключові питання.

1. Яка саме сума передана платформою

Необхідно встановити, чи зазначена в міжнародній податковій інформації сума є:

- фактично отриманим платником доходом;
- загальним оборотом облікового запису;
- сумою до утримання комісії платформи;
- іншим узагальненим показником.

Це принципово впливає на визначення бази оподаткування.

2. Коли фактично отримано дохід

Для валютних доходів важлива не лише сума в доларах США або іншій валюті, а й **дата отримання кожної виплати**.

Податковий кодекс передбачає перерахунок валютного доходу у гривню за курсом НБУ, який діє на момент нарахування або отримання такого доходу. Тому використання одного курсу, наприклад станом на 31 грудня відповідного року, може призвести до іншого результату, ніж перерахунок кожної фактичної виплати.

3. Чи можна достовірно ідентифікувати

платника

Верховний Суд також звернув увагу на необхідність встановлення зв'язку між інформацією платформи та конкретною фізичною особою.

При цьому сама відсутність РНОКПП або реквізитів банківського рахунку ще не робить інформацію непридатною.

Оцінюватися можуть сукупно: ім'я та прізвище, дата народження, електронна пошта, username, внутрішні ідентифікатори акаунта, а також порядок ідентифікації та верифікації користувачів самої платформи.

Але це не означає, що всі донарахування можна скасувати

Вже 6 серпня 2026 року Верховний Суд розглянув іншу справу № 600/2950/25-а.

За її матеріалами йшлося про інформацію щодо отримання у 2022 році від Fenix International Ltd **154 525 доларів США**. У цій справі суди дослідили процедуру верифікації користувача платформи та інші докази, а сама платниця не надала доказів, які б спростовували отримання зазначеного доходу.

У результаті касаційна скарга була залишена без задоволення.

Таким чином, між двома рішеннями Верховного Суду немає обов'язково суперечності. Навпаки, вони демонструють один важливий практичний принцип:

Результат податкового спору значною мірою залежить від доказової бази конкретної справи та активності самого платника.

Просто заперечувати інформацію ДПС недостатньо

Якщо платник отримав запит ДПС або вже оскаржує результати перевірки, стратегія «я не погоджуюся з інформацією податкової» сама по собі є слабкою.

Необхідно працювати з доказами. Зокрема, практичне значення можуть мати:

- банківські виписки щодо фактичних надходжень;
- інформація платіжних систем;
- звіти платформи про виплати;
- інформація про утриману платформою комісію;
- дати окремих виплат;
- власний розрахунок гривневого еквівалента надходжень;
- документи щодо ідентифікації акаунта;
- документи, які спростовують або уточнюють дані, отримані ДПС.

Не менш важливо перевіряти **процедуру призначення та проведення самої податкової перевірки**, зокрема правильність направлення запиту, наказу про перевірку та інших документів.

Як оподатковуються іноземні доходи

Загальне правило Податкового кодексу залишається незмінним: якщо джерело виплати оподатковуваного доходу є іноземним, такий дохід включається до загального річного оподатковуваного доходу отримувача та підлягає декларуванню.

Тому нова практика Верховного Суду **не означає звільнення доходів з OnlyFans чи інших іноземних платформ від оподаткування**.

Її значення в іншому. ДПС повинна не лише послатися на отриману з-за кордону інформацію, а належно обґрунтувати: **хто саме отримав дохід, яку суму фактично отримано, коли її**

отримано та як розраховано відповідне податкове зобов'язання.

Висновок

Судова практика щодо OnlyFans у 2026 році переходить на новий етап.

Питання вже полягає не стільки в тому, чи має право ДПС використовувати інформацію, отриману від іноземних податкових органів. Верховний Суд фактично підтвердив таку можливість.

Основний податковий спір зміщується в площину достатності та якості доказів.

Тому особам, які отримували доходи через OnlyFans або інші іноземні цифрові платформи, варто не ігнорувати запити контролюючого органу та максимально зберігати документи щодо фактичних виплат, комісій і руху коштів.

А якщо перевірка вже проведена, розрахунок ДПС доцільно аналізувати окремо за кожним елементом: сума доходу, дата його отримання, валютний курс, ідентифікація платника та дотримання процедури перевірки.

Команда АО «Західна Правова Група» супроводжує податкові спори, пов'язані як із донарахуваннями за результатами перевірок, так і з процедурними порушеннями з боку контролюючих органів. У подібних категоріях справ належна оцінка способу вручення документів, строків оскарження, порядку призначення перевірки та дотримання вимог Податкового кодексу України часто має вирішальне значення для захисту прав платника.

Переваги АО «Західна Правозахисна Група»:

- досвідчені адвокати податкової практики та податкові консультанти;

- *напрацьовані вдалі кейси з оскарження;*
- *наданню послуги передує детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;*
- *налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для замовника комунікації;*
- *справедлива та розумна вартість послуг.*

Заповніть форму зворотного зв'язку, і ми надамо Вам первинну консультацію.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Приєднуйтеся до нашого ТГ каналу: [Група Компанія Вікторія](#) – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

victorija.ua

Апеляція скасувала ППР у справі OnlyFans через неналежне листування ДПС

Сьомий апеляційний адміністративний суд постановою від 03 березня 2026 року у справі №120/9367/25 скасував податкові повідомлення-рішення ГУ ДПС у Вінницькій області, винесені за результатами документальної позапланової невиїзної перевірки фізичної особи щодо доходів, отриманих від британської компанії Fenix International Ltd за створення контенту на платформі OnlyFans.

Суть спору полягала в тому, що контролюючий орган, отримавши від компетентного органу Великої Британії інформацію про дохід платника за 2020-2022 роки, ініціював документальну позапланову невиїзну перевірку та за її результатами визначив податкові зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб, військового збору, а також застосував штрафні санкції.

Разом з тим, ключовим у цій справі стало питання дотримання податковим органом порядку листування з платником податків.

Ще 07 листопада 2024 року платником була подана заява про бажання отримувати документи через Електронний кабінет. Незважаючи на це, ДПС надсилала запит, наказ про проведення перевірки, повідомлення про дату її початку, акт перевірки та податкові повідомлення-рішення звичайною поштою, а не через Електронний кабінет платника.

Апеляційний суд звернув увагу, що після подання платником такої заяви та її прийняття контролюючим органом листування має здійснюватися саме через Електронний кабінет у порядку, передбаченому пунктом 42.4 статті 42 Податкового кодексу України. Саме цей порядок є спеціальним для електронної комунікації між платником та контролюючим органом.

Суд дійшов висновку, що у цій справі відповідач порушив встановлений законодавством порядок повідомлення платника про проведення перевірки, направлення матеріалів перевірки та рішень, прийнятих за її результатами. Відповідно, податкові повідомлення-рішення були визнані протиправними та скасовані.

Ця постанова має важливе практичне значення для платників податків. Суд фактично підтвердив, що обрання способу листування через Електронний кабінет не є формальністю. Якщо платник подав відповідну заяву, контролюючий орган зобов'язаний дотримуватися саме цього способу комунікації. Ігнорування такого порядку може призвести до визнання результатів перевірки незаконними.

Для платників податків це рішення є ще одним підтвердженням того, що у податкових спорах важливе значення мають не лише суми донарахувань чи зміст висновків перевірки, а й процедура. Порушення податковим органом встановленого порядку повідомлення, вручення документів та реалізації права особи на заперечення може бути самостійною підставою для скасування податкових повідомлень-рішень.

Команда А0 «Західна Правова Група» супроводжує податкові спори, пов'язані як із донарахуваннями за результатами перевірок, так і з процедурними порушеннями з боку контролюючих органів. У подібних категоріях справ належна оцінка способу вручення документів, строків оскарження, порядку призначення перевірки та дотримання вимог Податкового кодексу України часто має вирішальне значення для захисту прав платника.

Переваги А0 «Західна Правозахисна Група»:

- досвідчені адвокати податкової практики, податкові консультанти;*
- напрацьовані вдалі кейси з оскарження;*
- наданню послуги передуює детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;*

- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для Замовника комунікації;
- справедлива та розумна ціна вартості послуг та ін.

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надамо Вам первинну консультацію.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Особливості реєстрації та управління акаунтом на

OnlyFans: хто відповідає за податкові наслідки?

Порядок реєстрації та управління акаунтом на OnlyFans

- **Реєстрація акаунту:** на сайті OnlyFans потрібно вказати e-mail, пароль і унікальне ім'я користувача, а потім підтвердити пошту.
- **Верифікація особи:** наступним кроком є ідентифікація моделі – треба завантажити фото офіційного документу (паспорт, водійське посвідчення тощо) та зробити селфі з цим документом. Лише після успішної перевірки даних акаунт отримує повний статус творця контенту з можливістю виводити гроші.
- **Участь моделі:** відкриття акаунту на OnlyFans неможливе без особистої участі моделі, адже платформа вимагає завірення її справжньої ідентичності. Менеджер чи агенція не можуть самі створити акаунт «на модель» без її паспортних даних.
- **Роль менеджера/агенції:** менеджери чи агентства зазвичай укладають договір з моделлю, де модель надає їм доступ (логін/пароль) для допомоги у веденні сторінки. Проте формально акаунт реєструється та верифікується на ім'я моделі, навіть якщо агентство здійснює більшість операцій (просування, комунікацію з підписниками тощо).
- **Податкові наслідки:** OnlyFans (компанія Fenix International Ltd) передає інформацію про суми доходу

українських моделей до податкової. У звітах фігурує повна сума, нарахована акаунту моделі. **Навіть якщо модель фактично отримувала лише частину прибутку (наприклад, 20%),** податкова вважає весь обсяг коштів доходом моделі. Тому у листах від ДПС часто вказують суми, що перевищують реально отримані моделі кошти.

- **Офіційне оформлення:** щоб уникнути непорозумінь, рекомендується оформлювати співпрацю з агенцією офіційно (через договір та ФОП або юрособу) і проводити розрахунки прозоро. У такому випадку модель звітує та сплачує податки з отриманої суми, а агенція – зі своєї частини. Проте на практиці більшість агенцій працюють неофіційно, і весь дохід акаунту розглядається владою як дохід моделі.

Порядок реєстрації на OnlyFans (поетапно)

1. **Переходимо на сайт OnlyFans і натискаємо «Sign Up» (або реєстрація).**

2. **Вводимо e-mail та пароль, обираємо унікальний нікнейм (username).** Після цього прийде лист-підтвердження на вказану електронну скриньку.
3. **Підтверджуємо електронну пошту.** Перейшовши за посиланням з листа, активуємо акаунт. Без верифікації пошти реєстрація не завершена.
4. **Заповнюємо профіль.** Можна вказати інформацію про себе (опис, соціальні мережі) та встановити аватар. Поки що функції монетизації будуть заблоковані до проходження верифікації особи.
5. **Подаємо документи для верифікації.** OnlyFans вимагає завантажити фотографію дійсного урядового документа (паспорт, посвідчення чи водійське посвідчення) та селфі з цим документом. Важливо, щоб дані у профілі збігалися з даними на ID-картці (повне ім'я, дата народження).
6. **Проходимо верифікацію (selfie-верифікація).** Платформа може попросити зробити коротке відео або селфі з обертанням голови (з оголошенням часу на камеру) – це стандартна процедура для підтвердження особи.
7. **Чекаємо рішення.** Зазвичай перевірка даних триває від кількох хвилин до 24–72 годин. Якщо все у порядку, ви отримуєте статус підтвердженого творця (verified creator) та доступ до виведення коштів. Якщо є проблеми (розбіжність даних, розмитий документ, недостатньо світла на фото тощо), OnlyFans пришле повідомлення з інструкціями щодо виправлення ситуації.

Ідентифікація та обов'язкова участь

моделі

Ключовий момент – **тільки сама модель може пройти процедуру верифікації**. Як уже зазначено, необхідно подати свої паспортні дані та зробити селфі з цими документами. Без цього акаунт не буде повноцінно активованим. Таким чином, створити та верифікувати акаунт лише від імені моделі без її участі неможливо. Менеджери або агентства можуть допомагати із налаштуванням і контентом, але **повністю відсутня пряма передача аккаунту агенції чи відкриття облікового запису «на когось іншого»**.

Як правило, при співпраці модель укладає договір з менеджером/агенцією. У ньому вказують, що модель передає агентству логін і пароль від свого акаунту, дозволяючи вести сторінку від її імені. *Нерідко трапляються випадки, коли модель не укладає жодних угод, – ризикуючи нести всю відповідальність та податкові наслідки.* Агентство може координувати фото-/відеозйомки, відповідає за розміщення контенту та спілкування з підписниками, але **юридичним власником акаунту залишається сама модель**. Цей факт підтверджено практикою: податкова служба офіційно вважає отримувачем доходу від OnlyFans саме модель, навіть якщо вона забирає лише частину коштів.

Менеджмент акаунту та взаємодія з агенціями

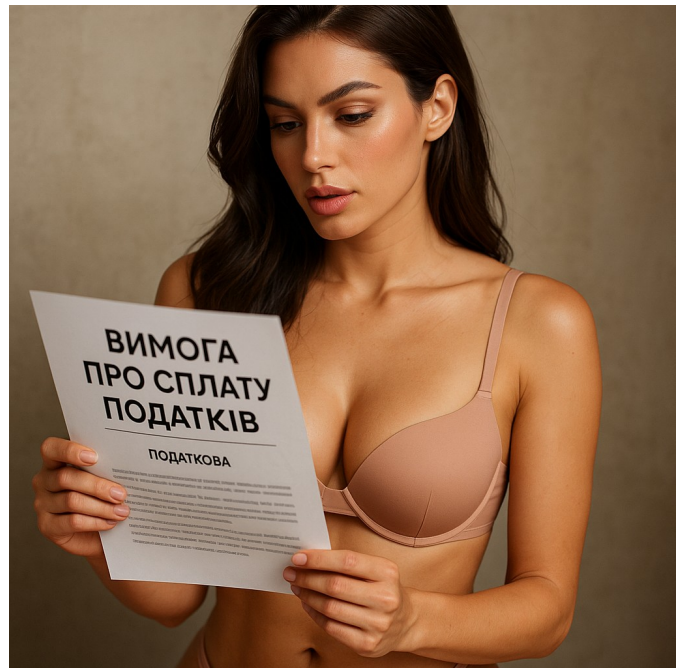
Агентства, які «ведуть» акаунти моделі на OnlyFans, часто пропонують повний супровід: від просування сторінки до технічної підтримки. Однак **їхні послуги повинні ґрунтуватися на офіційних домовленостях**. Ідеальний сценарій – це підписання контракту на послуги (зокрема з розписаним розподілом прибутку). За договором модель платить агентству відсоток (наприклад, 50%) від усіх надходжень, а агентство бере на себе ведення сторінки. При цьому виплати від OnlyFans надходять на

рахунок моделі (як ФОП або ФОП-статус, чи на особистий рахунок), після чого агентство перераховує моделлю її частку.

Якщо ж відносини неформальні (без договору), **всі ризики лягають на модель**. У такій схемі звичайно акаунт формується на ім'я моделі, а агентство тіньово утримує 50–80% доходу. У разі перевірки з боку податкової або правоохоронних органів лише модель нестиме відповідальність, якщо надходження коштів було на рахунки моделі. Навіть у кримінальних провадженнях, пов'язаних із розповсюдженням контенту 18+, саме власник акаунту (модель) вважається винним, а не агентство.

Податкові аспекти та претензії ДПС

Українська податкова служба наприкінці 2024 – початку 2025 року отримала від британської влади звіти про доходи українських моделей на OnlyFans. Звіти містять ім'я моделі, її дані та суми нарахувань за акаунтом. **Податкова розглядає ці суми як доходи самої моделі, незалежно від реального розподілу коштів із агентством.**

Тому у випадках, коли модель отримувала, скажімо, лише 20% надходжень (а 80% забирало агентство), листи від ДПС можуть вказувати суму, що набагато більша за її фактичний дохід. При цьому податківцями податки нараховуються з повної суми, «що пройшла через акаунт». У описаному кейсі з ДПС було офіційно визнано: **отримувачем доходу від Fenix International Ltd визнається модель, а не агенція**. Тому, навіть якщо агентство передало моделі лише частину грошей, за законом модель мусить звітувати та сплачувати податки з повної суми нарахованого

доходу.

Рекомендації

- Для уникнення претензій податкової рекомендується працювати **офіційно**: оформлювати агентство як юрособу або ФОП, укладати письмові договори і переводити виплати на розрахункові рахунки. У цьому випадку модель декларує й сплачує податки з реально отриманої частини доходу, а агенція – з решти.
- **Документуйте взаємовідносини.** Зберігайте договори, листування, виписки – це допоможе довести реальні умови співпраці у разі перевірки.
- **Перевіряйте інформацію від OnlyFans.** Якщо модель отримала запит на декларування доходу, важливо зіставити заявлені суми з власними записами (платіжними виписками, звітами OnlyFans). За потреби варто звернутися до юриста, який спеціалізується на цифрових платформах і податках (як-от у наших прикладах із практики, де моделі допомагали підготувати позицію перед податковою).
- **Дотримуйтесь вимог закону щодо контенту.** Пам'ятайте, що публікація матеріалів, які можуть містити елементи порнографії, порушує законодавство України. Створюйте легальний, естетичний та авторський контент, що не переходить меж, установлених Кримінальним кодексом (зокрема ст. 301). Такий підхід не лише убезпечує від кримінальних ризиків, а й формує репутацію професійного творця цифрового контенту.

Висновок: OnlyFans передбачає, що акаунт створює та верифікує сама модель (за допомогою її паспортних даних і селфі). Менеджери чи агенції можуть допомагати з контентом і просуванням, але не можуть легально відкрити акаунт без участі моделі. А з погляду українських податків, усі кошти за акаунтом моделі-резидента України зазвичай розглядаються як

дохід самої моделі – тому їй доводиться декларувати і відраховувати податки щонайменше зі своєї частини, а іноді й з повної суми, – залежно яка сума була зарахована на рахунки такої моделі.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Податкова перевіряє доходи з OnlyFans: що робити, якщо отримали запит? Частина 3

Нагадаємо коротко суть попередніх двох частин нашої розгорнутої публікації. Так, Державна податкова служба України масово проводить перевірки фізичних осіб, які у 2020–2022 роках отримували доходи через платформу **OnlyFans** від британської компанії **Fenix International Ltd**.

Це стало можливим завдяки **автоматичному обміну податковою інформацією** між Україною та Великою Британією відповідно до міжнародної **Конвенції про уникнення подвійного оподаткування**.

Про те, що саме **Податково-митна служба Її Величності** (зараз офіційно – **Податкова та митна служба Великої Британії**) надала всю інформацію щодо реципієнтів доходів від платформи **OnlyFans** британської компанії **Fenix International Ltd** йдеться у листі ДПС України від 02.10.2024 №27331/7/99-00-24-04-03-07. Приводимо його нижче без додатків (котрі є конфіденційними):

Loading Viewer...

До початку перевірки податкові органи на місцях надсилають запити на надання пояснень та документів, а також готуються до **документальних перевірок**, якщо доходи не були задекларовані.

Чому ж ризик контролю та донарахувань є високим?

У випадку доходів, отриманих фізичними особами-резидентами України від **Fenix International Ltd (OnlyFans)** за створення контенту, **оподаткування в джерела виплати у Великій Британії – не здійснюється**. Оподаткування має бути здійсненим за місцем резидентства особи. Так, у випадку з OnlyFans:

- Fenix International Ltd виступає **платформою**, яка здійснює **виплати творцям контенту (creators)** на основі договору надання послуг.
- Ці послуги надаються **нерезидентами**, і вони не підпадають під оподаткування в UK, оскільки не створюють **постійного представництва**, і діяльність не вважається здійсненою **на території Великої Британії**.

Яка позиція захисту може бути застосована?

У випадку перевірки або донарахувань податкових зобов'язань, **позиція захисту може будуватися на таких аргументах:**

1. Неправомірне використання автоматично отриманої інформації:

Використання даних, наданих британським податковим органом, має бути обмежене **виключно податковими цілями**, та **не може порушувати принцип конфіденційності**, визначений статтею 27 Конвенції. Водночас сама по собі вказівка чи надана інформація офіційного іноземного органу не є прямими доказами отримання доходу. Зустрічними контрдоказами можуть бути банківські виписки платника з інформацією про те, що подібних доходів платник не мав.

2. Порушення процедур проведення перевірки

Порушення процедурних вимог під час проведення податкової перевірки – є однією з найпоширеніших і ефективних підстав для оскарження результатів перевірки. Так, податковий кодекс України встановлює **чіткий порядок проведення документальних перевірок фізичних осіб**. Порушення цього порядку може призводити до **визнання результатів перевірки незаконними**, а відповідно – і скасування податкових повідомлень-рішень (ППР).

3. Порушення порядку визначення податкової правосуб'єктності

Між Україною й Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії укладена Конвенція про усунення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доход і на приріст вартості майна. **Однак, особа може не вважатись за цією Конвенцією резидентом України, а відтак її доходи не підлягатимуть оподаткуванню в Україні.**

Ці та не тільки ці обставини слід ретельно дослідити для побудови захисту від протиправних вимог податкового органу.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
Ваш email (обов'язково)
Ваш номер телефону (обов'язково)
Ваше повідомлення
Відправити

Компанія Вікторія

Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені громадянином України за кордоном. Контекст 301 КК України та OnlyFans. Частина 2

Юрисдикція кримінального закону України: територіальний та екстериторіальний принципи

Територіальний принцип (ст. 6 ККУ). Закон про кримінальну відповідальність України діє, як правило, за територіальним принципом. Усі особи, які вчинили злочин на території України, підлягають відповідальності за Кримінальним кодексом України. Злочин визнається вчиненим на території України, якщо будь-яка його частина (початок, продовження, закінчення або співучасть) мала місце в Україні. Таким чином, навіть іноземці відповідають за українським законом, якщо діяння сталося (повністю або частково) на українській території.

Екстериторіальний (національний) принцип (ст. 7 ККУ). Окрім територіальної дії, Кримінальний кодекс передбачає принцип громадянства (національний принцип) щодо злочинів, вчинених за межами України. Відповідно до ч.1 ст. 7 КК України, *«громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами,*

підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України». Тобто український громадянин не звільняється від дії українського кримінального закону лише через те, що злочин вчинено за кордоном. Важливо, що діяння буде вважатися злочинним за законами України **незалежно від того**, чи є воно злочином у країні, де було вчинене. Ця норма прямо допускає притягнення до відповідальності в Україні навіть у випадках, коли за місцем скоєння *acte* не вважається кримінальним правопорушенням.

Злочин за кордоном

*"Діяння буде вважатися злочинним за законами України **незалежно від того**, чи є воно злочином у країні, де було вчинене"*

Обмеження та гарантії (ч.2 ст. 7 ККУ). Закон забезпечує і захист від подвійного покарання. Якщо громадянин України за вчинений за кордоном злочин уже поніс кримінальне покарання в іноземній державі, то при поверненні на батьківщину він не може бути вдруге притягнутий за те саме діяння. Це відображає конституційний принцип *ne bis in idem* (ніхто не може двічі нести відповідальність одного виду за одне правопорушення). Водночас **ст. 10 ККУ** забороняє видачу громадян України іноземним державам для притягнення до кримінальної відповідальності. Таким чином, Україна притягує до відповідальності своїх громадян за потреби самостійно, але не екстрадує їх за кордон.

Принцип «подвійної криміналізації» та міжнародно-правові обмеження

На практиці реалізація екстериторіальної юрисдикції стикається з міжнародними принципами кримінального права. Один з таких фундаментальних принципів – **подвійна криміналізація** (подвійна

злочинність діяння). Він означає, що для міжнародного переслідування або екстрадиції діяння повинно визнаватися злочином як за законами держави, яка переслідує, так і за законами держави, де воно було вчинене. Цей принцип покликаний захистити права людини і суверенітет держав: ніхто не має бути виданий чи засуджений у іншій країні за діяння, яке не є там злочином. Зокрема, європейські правові стандарти екстрадиції вимагають, щоб запитуване діяння було кримінально караним в обох державах.

Для порушеного сценарію це означає, що хоча Україна формально може порушити справу проти свого громадянина за кордоном, реалізація покарання залежатиме від його досяжності українському правосуддю. Якщо особа залишається за межами України, притягнути її до відповідальності без згоди тієї іноземної держави практично неможливо. **Екстрадиція** в таких випадках ускладнена: іноземна держава відмовить у видачі, оскільки діяння не є злочином за її законами (відсутність подвійної криміналізації). Так само і отримання доказів або арешт за кордоном вимагатиме міжнародної правової допомоги, яку інша країна може не надати з тих же причин. Таким чином, принцип подвійної криміналізації виступає своєрідним “фільтром”, що обмежує екстериторіальне застосування українського закону практичними рамками міжнародної співпраці.

Варто зауважити, що існують *виняткові режими* екстериторіальної юрисдикції, наприклад універсальна юрисдикція щодо міжнародних злочинів (воєнних злочинів, геноциду тощо). У таких випадках деякі злочини переслідуються будь-якою державою незалежно від місця скоєння і законів країни вчинення. Проте поширення порнографії чи подібні діяння не належать до категорії міжнародних злочинів, які підпадають під універсальну юрисдикцію. Тому для наших цілей ключовими залишаються саме національний принцип (ст. 7 ККУ) і обмеження принципом подвійної криміналізації при транскордонному правозастосуванні.

Стаття 301 ККУ: порнографічний контент як злочин за законом України

Заборона виготовлення та розповсюдження порнографії в Україні. Українське законодавство відносить порнографічні матеріали до протиправних. **Стаття 301 КК України** встановлює кримінальну відповідальність за виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів. Зокрема, *виробництво або розповсюдження порнографічних зображень чи відеопродукції* (в тому числі через інтернет) є злочином, що карається від значного штрафу і аж до позбавлення волі на строк до 7 років. Таким чином, оприлюднення відвертих інтимних фотографій або відео за гроші **має ознаки кримінального правопорушення**. Сам факт діяльності на платформі на кшталт OnlyFans не є незаконним, адже контент там може бути різного характеру. Однак **публікація інтимних знімків** на таких ресурсах здатна стати підставою для кримінального провадження в Україні, якщо експертиза визнає ці матеріали порнографічними.

Інтимні фото

"Публікація інтимних знімків на таких ресурсах здатна стати підставою для кримінального провадження в Україні, якщо експертиза визнає ці матеріали порнографічними."

Кваліфікація діяння громадянина за кордоном. Для громадянина України, який перебуває за кордоном і займається виготовленням або продажем контенту порнографічного характеру (наприклад, модель еротичних платформ, порноакторка тощо), об'єктивно виконуються всі ознаки злочину, передбаченого ст. 301 ККУ. Незалежно від того, що в країні перебування така діяльність може бути цілком легальною і регульованою бізнесом, український Кримінальний кодекс формально "супроводжує"

громадянина за кордон. Іншими словами, співвітчизниця, яка за межами України виготовляє і продає відверті зображення, з точки зору українського права здійснює **виготовлення та розповсюдження порнографічних предметів**. Її дії можуть бути кваліфіковані українськими правоохоронцями за ч.1 ст. 301 КК як кримінальне правопорушення, оскільки закон не вимагає, щоб діяння було протиправним на місці вчинення. Важливо, що при поверненні такої особи до України ризик притягнення є реальним – за наявності доказів (наприклад, цифрових матеріалів, свідчень тощо) може бути розпочато розслідування і пред’явлено обвинувачення.

Усвідомлення ризиків. Вже сама структура ст. 301 ККУ (навіть безвідносно місця вчинення) створює для осіб, зайнятих у “adult content”, ризик кримінальної відповідальності. Практика показує, що багато українських моделей еротичних платформ це усвідомлюють. Наприклад, героїня журналістського матеріалу BBC розповіла, що умисно уникала декларування своїх доходів від OnlyFans не через небажання платити податки, а побоюючись викриття свого контенту як порнографії, **адже за виготовлення порнографії в Україні передбачена кримінальна відповідальність**. Іншими словами, сам факт наявності кримінальної заборони впливає на поведінку – люди розуміють, що їхній контент з правової точки зору є підпільним. Додатково слід відзначити, що законодавче визначення порнографії в Україні досить розмите, що створює ризик притягнення навіть за продукцію сумнівного характеру. Як вказано у петиції про декриміналізацію, нинішня норма **дає простір для різного тлумачення**, і були численні випадки, коли дівчат засуджували фактично за еротичні матеріали за статтями про порнографію. Отже, межа між дозволеним еротичним контентом і забороненою порнографією нечітка, що підвищує імовірність кримінального переслідування.

Судова практика та позиція правоохоронних органів

Практика українських судів. Притягнення до відповідальності за ст. 301 ККУ – далеко не теоретична загроза, а реальність правоохоронної і судової практики. В Україні регулярно виносяться вироки за розповсюдження порнографії, навіть у дрібних випадках (наприклад, продаж декількох дисків чи розміщення файлів в інтернеті). За офіційними даними Офісу Генерального прокурора, лише у 2024 році в Україні було відкрито **1645 кримінальних проваджень** за ст. 301 ККУ, тоді як за перший квартал 2025 року – вже 857 проваджень. Для порівняння, у 2023 році таких справ було 903, а у 2022 – 784. Різке зростання кількості проваджень свідчить про підвищену увагу правоохоронців до протидії порноконтенту. Більш того, окремі кримінальні провадження вже доходять до суду: так, Голосіївський райсуд Києва розглядає справу блогерки OnlyFans, обвинуваченої у виготовленні та розповсюдженні порнографії – їй загрожує до 7 років ув'язнення. У цій справі поліція для збору доказів провела кілька **контрольних закупок** інтимних фото, купуючи їх у підозрюваної через інтернет. Хоч розслідування затягнулося і строки неодноразово продовжували, сам факт доведення справи до суду підтверджує рішучість органів застосовувати кримінальну норму навіть щодо онлайн-контенту.

Позиція прокуратури і поліції. Органи прокуратури підтримують обвинувачення за ст. 301 і, як видно з наведених цифр, системно реєструють провадження. Податкова та кіберполіція також співпрацюють у виявленні таких випадків – зокрема, у 2024 році податкові органи передали правоохоронцям інформацію про тисячі українців, які отримували доходи на OnlyFans, що могло слугувати підставою для перевірки їхньої діяльності на наявність складу злочину. Відомо, що поліція практикує негласні слідчі дії: агент під прикриттям може оформити підписку на сторінку моделі і придбати контент, аби

задокументувати факт збуту порнографії. При цьому представники Нацполіції не розголошують деталей таких операцій – за їхньою відповіддю на журналістський запит, інформація про ресурси, задіяні в “контрольних закупках” у моделей OnlyFans, може становити службову таємницю. Це свідчить, що боротьба з порнографією в інтернеті стала помітним напрямом роботи кіберполіції.

Водночас спостерігається **розрив між законом і реаліями індустрії**. Українські правоохоронці фактично зосереджені на порушниках всередині країни – тих, кого можна виявити і притягнути фізично. Натомість громадяни, які виїжджають за кордон і продовжують ту саму діяльність легально там, опиняються поза досяжністю української системи правосуддя (якщо тільки добровільно не повернуться). У суспільстві та експертному середовищі це розуміють: існуючу заборону критикують як неефективну та застарілу. Навіть у згаданій петиції про легалізацію порнографії зазначено, що нинішня заборона *«не має жодного сенсу, адже усі, хто хоче зніматися у порно – може виїхати за кордон і піднімати економіку іншим державам»*. Фактично, закон лише спонукає моделі і продюсерів релокуватися за межі України, не досягаючи задекларованої мети захисту суспільної моралі. В результаті, чимало популярних українських моделей відвертого жанру або вже працюють з-за кордону, або серйозно розглядають можливість еміграції для уникнення ризиків. Станом на 2025 рік в Україні сформувався рух за декриміналізацію порно: відповідний законопроект було подано до парламенту в листопаді 2024 року, а сотні жінок-моделей сподіваються на його ухвалення, щоб існуючі кримінальні провадження проти них були закриті.

Відомі випадки та перспективи притягнення за діяння, вчинені за

КОРДОНОМ

На теперішній час **прецедентів притягнення до відповідальності саме за порнографічний контент, створений виключно за кордоном, практично немає** у відкритому доступі. Це пояснюється як правовими, так і практичними факторами. З одного боку, громадянка України теоретично може отримати повідомлення про підозру або заочний вирок за ст. 301 ККУ, якщо українські слідчі здобудуть докази її діяльності за кордоном. Але на практиці реалізувати таке переслідування складно: потрібна або присутність особи в Україні, або її екстрадиція. **Екстрадиція** ж, як зазначено вище, майже напевно буде неможливою через відсутність подвійної криміналізації (іноземна держава не видасть людину за те, що не вважає злочином). Притягнення заочно (*in absentia*) обмежене українським законодавством і зазвичай застосовується до тяжких злочинів або воєнних злочинців, але не практикується для порнографії.

Отже, **єдина реальна ситуація**, коли українська держава зможе покарати за закордонне «легальне» порно, – це *добровільне повернення або в'їзд такої особи на територію України*. Якщо модель після роботи за кордоном приїде додому, вона ризикує стати об'єктом розслідування. Закон не вимагає, щоб порнографічні матеріали розповсюджувалися саме в Україні – достатньо самого факту виготовлення чи збуту (в тому числі через інтернет) з метою збуту, щоб склад злочину вважався виконаним. У теорії навіть можна аргументувати, що продаж контенту онлайн охоплює і українську аудиторію, тобто має «віртуальне» поширення на території України. Однак без фізичної присутності особи притягнути її до відповідальності органи не зможуть.

Показово, що самі правоохоронці наразі не звітували про випадки арештів або вироків щодо осіб, які вчинили порнографічні злочини за кордоном. Відомі кримінальні провадження стосуються або **дій, вчинених в Україні**, або ж міжнародних операцій проти мереж дитячої порнографії (де діє

інший правовий режим і міжнародна кооперація). Для дорослого контенту випадків, коли українку, що легально знімалася за кордоном, покарали вдома, не зафіксовано публічно. Такий стан речей підтверджує слова з петиції: нинішня заборона в основному карає тих, хто не виїхав, і майже не діє на тих, хто виїхав за кордон.

Висновки

Українське кримінальне законодавство надає державі право переслідувати громадян за злочини, вчинені за кордоном, навіть якщо в місці вчинення це не рахується злочином. Статті 6–8 ККУ закріплюють як територіальний, так і екстериторіальний принципи дії закону, а ст. 7 прямо охоплює діяння громадян за межами України. В контексті публікації відвертих матеріалів (порноконтенту) це означає, що українські жінки-моделі, які працюють у сфері adult-контенту за кордоном, **де-юре можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності в Україні** – адже за українським правом виготовлення і збут порнографії є злочином. Водночас існують суттєві *практичні бар'єри* для реалізації такої відповідальності: принцип подвійної криміналізації у міжнародному праві та небажання іноземних держав співпрацювати в переслідуванні того, що не є злочином на їхній території. Тому на практиці ті, хто виїхав за кордон і діє у легальному полі іншої країни, здебільшого уникають покарання від української системи – принаймні, доки залишаються за межами її досяжності. Українські правоохоронці зосереджені на боротьбі з порнографією всередині країни, про що свідчить зростаюча кількість проваджень та показові справи проти моделей OnlyFans. Натомість випадки покарання за “закордонні” діяння наразі не прослідковуються, що підкреслює умовність екстериторіальної дії закону в цій сфері.

Таким чином, з правової точки зору громадянин України відповідає перед своїм законом незалежно від місця вчинення злочину, але фактичне притягнення за діяння, яке не є злочином за кордоном, можливе лише за умови повернення особи під

юрисдикцію України або за зміни правових реалій. Сфера порноконтенту демонструє цей дисонанс особливо яскраво: закон суворий на папері, але його виконання стикається з межами кордонів і різницею правових культур. Це вже спричинило суспільну дискусію і рух до реформ – ймовірно, у найближчому майбутньому або **буде пом'якшено кримінальне законодавство**, або ж все більше креаторів відвертого контенту обиратимуть еміграцію як альтернативу ризику кримінального переслідування

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
Ваш email (обов'язково)
Ваш номер телефону (обов'язково)
Ваше повідомлення
Відправити

Компанія Вікторія